

Odpovede na často kladené otázky (FAQ)

k plánovaným výzvam v rámci Komponentu 1 Plánu obnovy a odolnosti SR - Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra

Investícia 2: Modernizácia existujúcich obnoviteľných zdrojov elektrickej energie (repowering)

1. **Otázka:** Aké sú podmienky získania investičnej pomoci na existujúce OZE? Aká bude intenzita investičnej pomoci pri rekonštrukcii existujúcich OZE a flexibilita energetických sústav? Bude využitý tzv. kontrafaktuálny scenár ako pri investíciách do nových OZE?

Odpoveď: Cieľom tejto investície je zabezpečiť aspoň 100 MW výkonu modernizovanej kapacity na výrobu elektriny z OZE pripojenej do elektrizačnej sústavy. Novoprijaté schémy štátnej pomoci upravia kritériá oprávnenosti pre podporované spoločnosti, ktoré zaistia súlad s vnútroštátnymi aj úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia, ako aj s technickým usmernením týkajúcim sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (2021/C58/01), pokiaľ ide o podporované činnosti. Podmienky získania dotácie budú definovať výzvy – MH SR plánuje v súlade so schváleným harmonogramom vyhlásiť výzvy na investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE pre bioplynové stanice a vodné elektrárne v júni 2022. Podpora pre jednotlivé typy modernizovaných zariadení OZE sa bude posudzovať osobitne pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. V prípade tejto investície sa nepredpokladá využitie kontrafaktuálneho scenára, pričom presné špecifikácie stanovujú samotné výzvy.

2. **Otázka:** Budú pri modernizácii malých vodných elektrární (MVE) použité kritéria udelenia pomoci tak, ako pri nových OZE? Bude v rámci žiadosti o investičnú pomoc potrebné uvádzať údaje ako plánované termíny začiatku procesu povoľovania alebo predpokladaný termín ukončenia projektu?

Odpoveď: Podporovať sa budú len také investície do vodnej energie, ktoré sú v súlade s národnými a úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia. Modernizácia vodných elektrární sa bude predovšetkým týkať energetických častí elektrární (napr. turbogenerátory) s cieľom zvýšiť ich regulačný rozsah a v obmedzenej miere zvýšiť aj ich výkon. Modernizácia môže zahrnúť aj ekologizáciu týchto zariadení. Žiadateľ bude povinný splniť podmienky stanovené vo výzve a predložiť vyplnený formulár spolu s povinnými prílohami v rámci prihlásenia sa do výzvy. Ak bude projekt v hodnotení úspešný, so žiadateľom bude následne uzavretá zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, v ktorej budú detailne špecifikované podmienky, ktoré bude potrebné splniť v rámci lehôt – ukončenie príslušných správnych konaní a obdržanie potrebných povolení. Realizácia projektu bude musieť byť ukončená najneskôr do 31. marca 2026.

3. **Otázka:** Môže MVE, ktorá požiadala o financie na modernizáciu, požiadať aj o dotáciu z POO na elektrolyzéry na výrobu vodíka alebo batériové systémy?

Odpoveď: Je možné prihlásiť sa do výziev zameraných na rôzne druhy investícií (napr. modernizácia do existujúcich zdrojov elektriny z OZE a do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE), pokiaľ sa vecné zameranie projektov líši a tieto projekty spĺňajú kritériá oprávnenosti stanovené v jednotlivých výzvach. Za týchto okolností teda môže MVE požiadať aj o investičnú pomoc na elektrolyzéry na výrobu vodíka, resp. batériové systémy v rámci samostatných žiadostí špecifikujúcich samostatné projekty. Celková poskytnutá pomoc však za obdobie 2 rokov nemôže prekročiť 15 mil. EUR na jeden projekt a jeden podnik.

4. **Otázka:** Prečo nie sú náklady na kompenzačné opatrenia pri modernizácii vodných elektrární považované za oprávnené výdavky projektov?

Odpoveď: Schválený Plán obnovy a odolnosti stanovuje, že projekty modernizácie vodných elektrární, ktoré budú podporené, sa týkajú predovšetkým energetických častí elektrární (napr. turbogenerátory) s cieľom zvýšiť ich regulačný rozsah a v obmedzenej miere zvýšiť aj ich výkon. Vzhľadom na limitovaný objem financií, ktorý bol pridelený na Komponent 1, t. j. 223 miliónov eur namiesto 950 miliónov eur požadovaných zo strany MH SR, nie je možné financovať výdavky, ktoré priamo neprispievajú k schválenému cieľu rekonštruovanej kapacity OZE.

Zároveň je pri modernizácii vodných elektrární v Pláne obnovy a odolnosti výslovne stanovené, že môžu byť podporené len projekty spĺňajúce podmienky legislatívy EÚ v oblasti ochrany životného prostredia, predovšetkým smernice 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva. Ak je to relevantné a v závislosti od prítomných ekosystémov ide najmä o opatrenia týkajúce sa zabezpečenia migrácie rýb (napr. stavba rybovodov), manažmentu sedimentov a opatrenia na ochranu habitatov s ohľadom na dosiahnutie dobrého vodného stavu a potenciálu. Posudzovanie súladu projektov s podmienkami ochrany životného prostredia bude vykonávané v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR a následne budú projekty predložené na posúdenie Európskej komisii.

Realizácia takzvaných kompenzačných opatrení súvisí s povinným uplatňovaním zásady „Výrazne nenarušiť“ a vyžaduje sa podľa platnej európskej alebo národnej legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia.

Investícia 3: Zvýšenie flexibility elektrických systémov pre väčšiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie

5. **Otázka:** V rámci podpory flexibility energetických sústav bude oprávnené inštalovanie batériových systémov alebo elektrolyzérov aj pri existujúcich bioplynových staniciach?

Odpoveď: Cieľom tejto investície je zvýšenie kapacity zariadení na skladovanie elektriny aspoň o 68 MW vďaka sprevádzkovaniu nových skladovacích kapacít. Schéma štátnej pomoci bude podporovať inštaláciu novej kapacity batériových systémov, inštaláciu novej kapacity vodíkových palivových článkov a zvýšenie regulačného výkonu vodných elektrární. Presné rozdelenie cieľovej hodnoty 68 MW bude závisieť od dopytu príslušných subjektov. Je preto možné prihlásiť projekt do výziev zameraných na zvyšovanie flexibility sústav pri existujúcich bioplynových staniciach, ak to bude technická špecifikácia zariadenia dovoľovať. Podpora sa bude poskytovať v rámci schém zameraných na konkrétne technológie pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti.

Pripájanie variabilných OZE, ako sú veterné a fotovoltaické elektrárne, do sústavy je v súčasnosti z dôvodu nedostatočnej flexibility sústavy výrazne obmedzené. Zavedením podpory výstavby akumuláčnych zariadení je sledovaný zámer znížiť priame negatívne dopady variabilných OZE (rýchle zmeny dodávky výkonu) na prevádzku elektrizačnú sústavu a tým umožniť pripájanie nových variabilných OZE do sústavy. Pripájanie stabilných a predikovateľných OZE nie je v súčasnosti obmedzené technickými bariérami a tieto zariadenia nebudú oprávnené na inštalovanie akumuláčnych systémov.

6. **Otázka:** Aké budú technické podmienky pre fungovanie skladovacieho zariadenia a zdroja OZE v jednom odovzdávacom mieste? Aké budú podmienky prevádzky skladovacieho zariadenia vo vzťahu k elektrizačnej sústave SR a daného zdroja OZE? Bude nutné, aby bolo skladovacie zariadenie napájané výlučne elektrinou z OZE alebo bude možnosť skladovacie zariadenie napájať aj elektrinou z elektrizačnej sústavy, prípadne poskytovať podporné služby pre elektrizačnú sústavu?

Odpoveď: Hlavnou podmienkou oprávnenosti projektu bude v tomto kontexte pripojenie skladovacieho zariadenia k zdroju OZE ešte pred odovzdávacím miestom (bodom pripojenia do sústavy), tzv. pripojenie „behind the meter“. Žiadateľ musí pre pripojenie do sústavy splniť všetky technické a obchodné podmienky prevádzkovateľa sústavy, ako aj byť v súlade s prevádzkovým poriadkom daného prevádzkovateľa, a mať uzatvorenú zmluvu o zúčtovaní odchýlky. Detailné podmienky oprávnenosti projektu a spôsob ich preukazovania stanovia jednotlivé výzvy v rámci investície do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav.

7. **Otázka:** Ako je potrebné vysvetliť si kritérium „Využitie akumulčného zariadenia s kapacitou (0 % až 25 %> inštalovaného výkonu (pomer výkonu a skladovacej kapacity zariadenia)“?

Odpoveď: Po zvážení uvedené kritérium nebude platiť, ale bude sa hodnotiť pomer výkonu a kapacity batérie. Napr.: pomer 1:4 znamená, že batéria dokáže dodávať/odoberať maximálny výkon po dobu štyroch hodín. Pri pomere 1:0,25 môže batéria dodávať/odoberať maximálny výkon po dobu 15 minút.